

4.3 Sosiaali- ja terveystoimi

Toimialajohtaja: sosiaali- ja terveystoiminnan Sari Hellsten

Toimiala- ja tulosaluekohtaiset tavoitteet ja määrärahat

	TP 2020	TA+lta 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	30 703 232	29 286 880	29 552 932	0	0
Myyntituotot	22 284 107	20 559 020	20 597 506	0	0
Maksutuotot	5 804 308	6 416 420	6 690 878	0	0
Tuet ja avustukset	742 256	351 230	340 890	0	0
Muut toimintatuotot	1 872 561	1 960 210	1 923 658	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-115 745 718	-114 235 910	-117 401 224	0	0
Henkilöstökulut	-10 414 925	-10 678 770	-11 416 200	0	0
Palvelujen ostot	-95 286 251	-93 003 950	-95 397 484	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-525 350	-510 520	-589 360	0	0
Avustukset	-5 251 726	-5 748 950	-5 705 250	0	0
Muut toimintakulut	-4 267 466	-4 293 720	-4 292 930	0	0
Toimintakate	-85 042 486	-84 949 030	-87 848 292	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-31 008	-31 010	-31 010	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-85 073 493	-84 980 040	-87 879 302	0	0

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Jämsän kaupunki ja Kuhmoisten kunta muodostavat kuntalain 76 §:n 2 momentin mukaisen sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen. Palveluiden järjestämisvastuu on Jämsän kaupungilla ja järjestämisen ja tilaamisen valmistelun ja toimeenpanon vastuu on yhteisellä sosiaali- ja terveyslautakunnalla. Jämsän kaupunki järjestää kaikki Kuhmoisten alueen sotepalvelut ainakin siihen saakka, kunnes Kuhmoisten sotepalveluiden järjestämisvastuu siirtyy Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Yhteistoiminta-alueen tehtävinä ovat kunnille kuuluvien lakisääteisten ja sopijakuntien yhteisesti hyväksymien muiden sosiaali- ja terveystoimien järjestäminen. Yhteistoiminta-alue tuottaa itse, ostaa ja välittää palveluita. Hallinnon järjestämisessä noudatetaan vastuukuntana toimivan Jämsän kaupungin valtuuston hyväksymää hallintosääntöä ja sen nojalla annettuja muita määräyksiä ja ohjeita. Kustannusten kohdentaminen tapahtuu yhteistoiminta-alueen sopimuksessa olevan liitteen mukaisesti. Pääperiaatteena kustannusten kohdentamisessa on aiheuttamisperiaate.

Toiminnan vuosittaiset ja taloussuunnitelmakauden tavoitteet määrittelevät sopimuksen mukaisesti sopijakuntien valtuustot vuosittain tehtävän tilauksen yhteydessä. Kuhmoisten kunnan kanssa käydään vuosittain erikseen tilausneuvottelut, jossa kunnan tavoitteet sovitetaan yhteen yhteistoiminta-alueen tuottamien tai välittämien palveluiden tai palvelukokonaisuuksien sisältöjen kanssa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta, jossa on yhdeksän jäsentä (7 Jämsä, 2 Kuhmoinen), toimii Jämsän kaupungin organisaatiossa ja siihen sovelletaan kuntalain ja erityislakien määräyksiä tältä pohjalta. Lautakunnan toimikausi on valtuuston toimikausi. Lautakunnan kokoonpanosta, tehtävistä ja esittelystä määrätään Jämsän kaupungin hallintosäännössä.

Jämsän kaupunki kilpailutti suuren osan sosiaali- ja terveystoimistaan talvella 2014-2015. Kilpailutuksen ulkopuolelle jäivät vain vammaispalvelut ja sosiaalihuolto sekä viranomais-toiminta. Kuhmoisten kunta ei ollut mukana palvelujen ulkoistamisessa. Jämsän kaupunki solmi Pihlajalinna Terveystoiminta Oy:n kanssa 10 vuoden (+ 5 vuoden optio) sopimuksen sosiaali- ja terveystoimien tuotannosta 1.9.2015 alkaen. Koska optioita ei

otettu määräaikaan mennessä käyttöön, palvelusopimus loppuu 31.8.2025. Yhteisyrityksestä omistaa Pihlajalinna Terveys Oy 51 % ja Jämsän kaupunki 49 %. Palvelusopimuksen mukaisen palvelutuotannon seuranta ja valvonta ovat ensisijaisesti sosiaali- ja terveyslautakunnan vastuulla.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Yhteistoiminta-alueen väestömäärä on yhteensä noin 23 000 asukasta. Väkiluku on vähenevä niin Jämsän kaupungissa kuin Kuhmoisten kunnassa. Väestön ikärakenne myös muuttuu yhä vanhuspainotteisemmaksi heikentäen ns. huoltosuhdetta. Erityisesti yli 85 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy tulevana vuosina huomattavasti nykyisestäään. Sosiaali- ja terveydenhuollossa tullaan tarvitsemaan erilaisia uusia toimintatapoja hoitaa ikääntyneiden palvelujen kysynnän kasvu. Muun muassa erilaiset digitaaliset palvelut ovat osa palvelurakennemuutosta, kuten myös muiden sotepalveluiden osalta.

Kuntouttavaa työtoimintaa ostetaan sosiaalipalveluna Työvalmennussäätiö Avitukselta. Nuorten työllisyyden parantamiseen sekä lasten ja nuorten syrjäytymisen ennalta ehkäisemiseen ja varhaiseen puuttumiseen on suunnattu voimavaroja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Perustoimeentulotuen myöntäminen siirtyi Kelalle 1.1.2017, mutta täydentävän ja ehkäisevän toimentulon myöntäminen jäi edelleen kuntien vastuulle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain muutos 1.1.2021 alkaen on muuttanut laskentaperiaatteita mm. tehostetussa palveluasumisessa. Myös terveydenhuollon maksukattoon sisältyy entistä enemmän palveluja. Maksuttomien palvelujen määrä on lisääntynyt.

Sosiaali- ja terveysministeriöltä saatu jatkolupa perusterveydenhuollon ympärivuorokautiselle päivystykselle vuoden 2021 alusta turvaa terveystalouden tuotannon jatkumisen nykyisellään aina 31.12.2024 saakka. Leikkaustoiminnan jatkumista nykymuotoisena Jokilaakson sairaalassa on uhkaamassa leikkaustoiminnan keskittämistä koskeva lainsäädäntö sekä yksityisen leikkaustoiminnan kriteerejä koskevan ohjeistuksen valmistelu. Leikkaustoiminnalle on haettu jatkolupaa syksyllä 2020. Päätöstä asiaan ei ole vielä tullut.

Hyvinvointialueet 1.1.2023 alkaen

Hallituksen esitys koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista, hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021. Hyvinvointialueiden toimintaa säätelevät lait tulevat voimaan porrastetusti, osa jo 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset vuoden 2023 alusta. Suomeen muodostetaan 21 hyvinvointialuetta, joille siirtyvät kuntien ja kuntayhtymien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät.

Hyvinvointialueiden toimintaa valmistelee väliaikainen toimielin "vate". Väliaikainen valmistelutoimielin johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti. Väliaikainen toimielin valmistelee asioita valtuuston ratkaistavaksi ja se voi tehdä sopimuksia sekä palkata henkilöstöä määräaikaista, korkeintaan 31.12.2023 saakka. Hyvinvointialueen ylin päättävä toimielin on suorilla vaaleilla valittava aluevaltuusto. Ensimmäiset vaalit järjestetään vuoden 23. tammikuuta 2022.

Edellisellä hallituskaudella tehtyjä selvityksiä ja hanketyötä käytetään hyväksi uusien hyvinvointialueiden palvelutuotannon valmistelussa. Toimialan henkilöresurssia käytetään myös vuonna 2022 hyvinvointialueiden valmistelussa. Jokainen sosiaali- ja terveystoimen tulosalue osallistuu osaltaan Keski-Suomen hyvinvointialueen valmisteluun. Kuhmoinen on ollut osa Pirkanmaata 1.1.2021 lukien ja sen osalta sotepalveluja kehitetään Pirkanmaan hyvinvointialueeseen sopiviksi. Ikääntyneiden palveluiden ja perusterveydenhuollon osalta Kuhmoinen tekee jo nyt tiiviisti yhteistyötä tulevan Pirkanmaan hyvinvointialueen tiimoilta.

Hyvinvointialueiden valmistelussa myös yksityisille palveluntuottajille tulee olemaan oma työryhmänsä tavoitteena kehittää jatkossakin sujuvaa yhteistyötä julkisen että yksityisen sektorin välillä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköinen palvelu- ja asiointikanava Omaolo tulee olemaan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalinen palvelu. Kuhmoisissa sitä Pirkanmaan KOMAS-hankerahalla. Jämsän kaupunki osallistuu myös Omaolon kehittämiseen yhdessä Jämsän Terveys Oy:n kanssa. Ensimmäisenä on otettu käyttöön koronaoirearvio vuonna 2021. Kehittämistyö jatkuu mm. ottamalla käyttöön oirearvioita ja terveystarkastuksia. Kehittämiseen on palkattu osa-aikainen terveydenhuollon ammattilainen. Jämsän Terveydellä Pihlajalinna Oy:n omat digitaaliset sovellukset toimivat julkisen digitaalisen palveluntuotannon rinnalla.

Sosiaalihuollon sähköiseen Kanta-arkistoon liittymistä yhteistoiminta-alueella on valmisteltu vuoden 2021 aikana siten, että palvelu otetaan käyttöön vuoden 2022 vaihteessa. SosKantaan liittymisen koskee sekä julkisia että yksityisiä sosiaalihuollon toimijoita. Jämsän kaupungin sosiaalitoimelle liittymisen kantaan on ollut valtava ponnistus niukkojen henkilöstöresurssien takia. SosKantaan liittymiseen on varattu yhden henkilön täysiaikainen lisätyöpanos vuodelle 2021, mikä jatkuu ainakin osa-aikaisesti vuonna 2022.

Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Siihen liittyen mm. sosiaalihuollon asiakkaan palvelutarpeenarvioinnit, viranomaispäätökset valmisteluineen on tehtävä viranhaltijan toimesta. Aluehallintoviraston ohjauksesta vuoden 2022 alusta lukien ikääntyneiden ja päihde- ja mielenterveyspalveluiden viranomaistyöhön siirtyy työntekijöitä Jämsän Terveystestä, jotta viranomaistyö voidaan tehdä lain edellyttämällä tavalla.

Covid19 -pandemian aiheuttaman hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purku jatkuu tulevana vuotena. Toisaalta myös terveydenhuollossa joudutaan edelleenkin varautumaan koronan hoitoon, testaukseen, jäljitykseen, rokottamiseen ja niiden ohella suojautumiseen. Valtio korvaa suurelta osin koronasta aiheutuvia välittömiä kustannuksia. Pandemia on kasvattanut merkittävästi ja arvaamattomasti sotemenoja.

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta-ajatuksena on tuottaa ja välittää asiakkaiden tarpeisiin laadukkaita ja vaikuttavia sosiaali- ja terveyspalveluja yhdessä muiden palveluntuottajien kanssa. Sosiaali- ja terveystoimen tehtävänä on järjestää vähintään lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut kuntalaisille/yhteistoiminta-alueen asukkaille. Jotkut palvelut ovat sisällöltään määriteltyjä ns. subjektiivisia oikeuksia, jotka pitää asiakkaille antaa, vaikka talousarvossa ei olisi niihin riittävästi budjetoitu. Muut palvelut tuotetaan ja välitetään kuntalaisille talousarvioon sisältyvien määrärahojen puitteissa.

Sosiaali- ja terveystoimen tavoitteena on yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen elämänkaaren eri vaiheissa. Kaikissa palveluissa painotetaan ennaltaehkäisyä ja varhaista puuttumista, kuntouttavaa lähestymistapaa sekä ohjaamista omahoitoon ja vastuunottoon omasta hyvinvoinnista.

Yhteistoiminta-alueella on vakinaisessa ja määräaikaisessa työ- tai virkasuhteessa yhteensä noin 150 henkilöä, joista suoraan Kuhmoisten palvelutuotannossa on noin 80 henkilöä. Henkilöstö on Jämsän kaupungin palveluksessa olevaa ja sitä käytetään tarvittaessa koko yhteistoiminta-alueella turvaten kaikissa yksiköissä kulloinkin tarvittava henkilökuntamitoitus. Henkilöstö on palvelutuotannon merkittävin voimavara ja siitä on pidettävä huolta. Henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä riittävän ja osaavan työvoiman saannin turvaaminen korostuu entisestään.

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta jakaantuu seuraaviin tulosalueisiin:

- sosiaali- ja terveystoimen hallinto
- sosiaalityö ja perhepalvelut
- vammaispalvelut
- vanhuspalvelut
- terveyspalvelut
- erikoissairaanhoido.

Tulosalueet jakaantuvat tulosityksiköihin ja edelleen kustannuspaikkoihin. Palvelujen tilaukset tehdään tulosalueittain hallinnon tulosaluetta lukuun ottamatta, koska sen kulut kohdistetaan eri yksiköille.

Talousarviovuosi 2022

Koko sosiaali- ja terveystoimen toimintatuotoissa on 0,9 % kasvu. Kuhmoisten maksuosuus nousee 0,1%.

Toimintakuluissa on 2,8 % nousu. Nousua on henkilöstökuluissa n. 737 430 euroa, joka on 6,9 %. Vakituisten palkkakustannuksiin on tehty 1,5 % korotusvaraus. Lisäksi toiminnallisten muutosten kautta on perustettu uusia vakansseja. Eläkemenoperusteiset maksut on arvioitu vuoden 2021 tasolle. Palveluiden ostoissa on 2,6 % euron nousu. Poistot on arvioitu samansuuruisiksi kuin v. 2021 talousarviossa 31 010 euroa.

Vuoden 2022 talousarvioon on arvioitu Jämsän Terveys Oy:n hinnan nousua vuoden 2020 hinnan tasosta yhteensä 1 800 000 euroa. Väkiluvun rakenteen muutos erityisesti ja myös julkisten menojen hintaindeksin muutos vaikuttavat. Kuitenkin hintaindeksin lukema sekä väkiluvun ja yli 75-vuotiaiden määrän muutos ovat ennusteen varassa. Em. lisäys jakaantuu talousarviossa eri tulosalueille (sosiaalityö, vanhuspalvelut, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido).

Talousarvioesitys pitää sisällään henkilöstömuutoksia olevan henkilöstösuunnitelman mukaisesti.

Toimialan tavoitteet vuodelle 2022

Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Ulkoistettujen sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottaminen tapahtuu sovitusti ja niiden valvonta ja ohjaus hoidetaan suunnitellusti.
Mittari	Jämsän Terveys Oy:n palvelusopimuksen ohjaus- ja valvontakäyntien toteutuminen (kyllä/ei, puutteet) sekä raportointi lautakunnalle ja kaupunginhallitukselle 4 krt/vuosi)
Mittari	Palvelusopimuksen seurannan mittarien toteutuminen sovitusti (kyllä/ei)
Tavoite	Kuhmoisten palvelusopimuksen sekä palvelutuotannon toteutuminen ja sen seuranta tapahtuvat sovitusti.
Mittari	Kuhmoisten palvelusopimuksen tarkistaminen (1 krt/vuosi) ja tilausneuvottelujen käyminen (2 krt/vuosi) sekä palvelun tuottamisen toteutuminen sovitusti (kyllä/ei)
Tavoite	Palvelutuotanto on kustannustehokasta ja palvelutarvetta vastaavaa.
Mittari	Jämsän ja Kuhmoisten sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot: nettomenot (euroa/asukas), tarvevakioidut menot (indeksi)
Asukkaiden peruspalvelut, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistuksen suunnitteluun ja valmisteluun osallistuminen aktiivisesti paikallisella ja hyvinvointialueiden (Keski-Suomi ja Pirkanmaa) tasolla.

Mittari	Osallistuminen hyvinvointialueen valmistelutyöryhmiin ja yhteishankkeisiin ja sitä kautta yhteistoiminta-alueen edunvalvonta
Tavoite	Asiakkaat ja kuntalaiset ovat osallisena sosiaali- ja terveystalouden suunnittelussa ja asiakaspalveluprosessien kehittämisessä.
Mittari	Asiakasraatien määrä ja kattavuus (kpl, millä tulosalueilla)
Mittari	Asiakastyytyväisyyskyselyt (yli 90 % tyytyväisiä)

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2023 - 2024

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Hyvinvointialueuudistuksen toteutukseen aktiivisesti osallistuminen.	Jämsän kaupungin ja sen kuntalaisten eduista huolehtiminen. Laadukkaat, monipuoliset ja vaikuttavat sosiaali- ja terveystalouden palvelut lisäävät Jämsän seudun kilpailukykyä ja vetovoimaa.
Ostopalvelujen käyttö ja sopimusten valvonta.	Ostopalvelut turvaavat ja täydentävät osaltaan kuntalaisten saamia peruspalveluita sekä lapsiperheiden sujuvan arjen toteutumista.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja siinä yhteistyö paikallisesti eri toimijoiden kesken.	Tukee erityisesti kustannustehokasta ja vaikuttavaa peruspalvelutuotantoa.

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Sosiaali- ja terveystoimi, kustannukset yhteensä			
Jämsä (euroa/asukas)	4 282	4 260	
Kuhmoinen (euroa/asukas)	4 690	4 837	

Riskienhallinta

Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Talouden tasapaino	Tulokertymä (asiakas- ja kuntalaskutus) pienenee	2	2	4
Toimenpide	Asiakkaiden tulot ja maksukyky vaikuttavat kaupungin saamiin asiakas- ja hoitomaksuihin. Seurattava vuoden aikana ja myös seuraavaa budjettia laadittaessa.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Talouden tasapaino	Ennakoimaton palvelujen kysynnän kasvu	2	2	4
Toimenpide	Ennaltaehkäisevään työhön panostaminen ja piilevien ongelmien tunnistaminen. Lastensuojelun asiakkaiden ja kotikunnan vaihtajien määrää vaikea ennakoida.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Tietojärjestelmien toimintakatkos	2	3	6

Toimenpide	Tietohuollossa on tehty järjestelmien useampikertainen varmistaminen. Sähkönsyötön varajärjestelmä on käytössä. Suunnitelmat toiminnan alasajosta henkilöturvallisella tavalla. Suunnitelmallinen tiedotus poikkeustapauksissa.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöpula sekä julkisessa että yksityisessä palveluntuotannossa.	3	4	12
Toimenpide	Jatkuva rekrytointi ja henkilöstön hyvinvointiin huomion kiinnittäminen.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Avainhenkilöiden sairastuminen tai siirtyminen uusiin tehtäviin	3	3	9
Toimenpide	Jokaisella työntekijällä pitäisi olla sijaistaja, joka osaa tehtävän sisällön, työnkierto, koulutukset.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Henkilöstön osaaminen ei ole ajantasalla	2	3	6
Toimenpide	Henkilöstön vuosittaisten lakisääteisten koulutusten toteutuminen, lisäkoulutukset ja osaamisen seuranta.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Palveluprosessit eivät toimi	3	3	9
Toimenpide	Moniammatillisen julkisen ja yksityisen palvelutuotannon yhteistyön kehittäminen, palveluprosessien jatkuva kehittäminen ja mallintaminen, uusien työntekijöiden perehdyttäminen			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Ostopalveluyrityksen (tai yritysten) toiminnan päättyminen äkillisesti	3	2	6
Toimenpide	Riittävä oma julkisen palveluntuotanto ja osaaminen.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Ulkoistettujen sosiaali- ja terveystalveluiden laatu poikkeamien tunnistamatta jääminen	2	3	6
Toimenpide	Palvelusopimusten seuranta, mm. sopimusehtoja ja laskutusta seuraamalla. Toiminnan reaktiivinen valvonta, valvontakäynnit sekä sovitusti että ennalta ilmoittamatta. Poikkeamista raportointi, toiminnan korjaamisen seuranta. Jämsän Terveyden kanssa on oma 4. kertaa vuodessa tapahtuva palvelusopimusehtojen valvonta tulosaluejohtajien toimesta.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Toiminnan laatu	Lakimuutosten perusteella tapahtuvat sosiaali- ja terveystalvelujen kysynnän muutokset	3	3	9
Toimenpide	Lakimuutoksiin ennakolta varautuminen, toiminnan sopeuttaminen.			
Tavoite	Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Turvallisuus ja jatkuvuus	Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenneuudistus	2	2	4

Toimenpide

Henkilöstön muutosjohtaminen, osallistuminen aktiivisesti hyvinvointialueen kehittämiseen jokaisella organisaation tasolla.

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto

Tulosalueen esimies: sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten

Toiminnan kuvaus

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto tuottaa toimialan hallinto- ja talouspalvelut ja sisältäen myös lautakunnan toiminnan. Hallinto vastaa sisäisten ja ulkoisten sosiaali- ja terveyspalvelujen ohjauksesta ja valvonnasta sekä ostopalvelujen toteutumisesta sovitun mukaisina. Tulosalue järjestää myös potilas- ja sosiaaliasia-miestoiminnan.

Tavoitteet vuodelle 2022

Sosiaali- ja terveystoimen hallinto valmistuu vuonna 2022 siirtämään toimintoja hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta.

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueille
Mittari	Henkilöstötiedon tuottaminen hyvinvointialuille
Mittari	Taloustiedon tuottaminen hyvinvointialueelle

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2023 - 2024

Vuonna 2022 sosiaali- ja terveystoimen toimintaa ohjaa siirtyminen hyvinvointialueelle. Jämsä siirtyy osaksi Keski-Suomen ja Kuhmoinen Pirkanmaan hyvinvointialuetta. Molemmille alueille tuotetaan pyydettyjä henkilöstö- ja taloustietoja hyvinvointialueiden käyttöön. Sosiaali- ja terveystoimen hallinto osallistuu myös tarpeen mukaan hyvinvointialueiden tietojohdamisen kehittämiseen. Esimerkiksi Keski-Suomen hyvinvointialueiden tietojohdamisen kehittämisessä Prodacapo-hankkeessa ollaan mukana tavoitteena tuottaa terveys- ja ikääntyneiden palveluiden toiminnan lukuja hyvinvointialueen yhteiseen käyttöön.

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Jämsä			
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	34	28	
Kuhmoinen			
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	91	86	

	TP 2020	TA+lta 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	660 663	632 560	712 430	0	0
Toimintakulut	-1 258 675	-1 195 910	-1 340 170	0	0
Toimintakate	-598 012	-563 350	-627 740	0	0

Poistot ja arvonalentumiset	-1 033	-3 100	-3 100	0	0
-----------------------------	--------	--------	--------	---	---

Kuhmoisten kunnan hallinnon kustannuksiin kirjataan myös Jämsän kaupungin laskuttamat yleishallinnon kustannukset. Jämsän kaupungin yleishallinnon kustannuksia ei vörytetä sosiaali- ja terveystoimelle.

Sosiaalityö ja perhepalvelut

Tulosalueen esimies: tulosaluejohtaja Heikki Oksanen

Toiminnan kuvaus

Tulosalue tuottaa sosiaalityön, täydentävän ja ennaltaehkäisevän toimeentuloturvan ja lastenvalvojan palvelut. Hankkii perhepalvelukeskuksen ja päihde- ja mielenterveyspalvelut Jämsän Terveys Oy:ltä. Alueella on sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon toimintoja.

Sosiaalityö ja perhepalvelut tukevat yhteistoiminta-alueen asukkaiden väestön hyvinvointia varhaisen puuttumisen, oikean hoidonpohjatuksen ja moniammatillisen yhteistyön osalta.

Tavoitteet vuodelle 2022

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Osallistutaan tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus-hankkeeseen vuosina 2022-2022.
Mittari	Laaja-alaisen sosiaali- ja terveyskeskusten ja niiden palveluprosessien kehittämisen seuranta
Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	SosKanta -tietojärjestelmäpalvelujen vaiheittainen käyttöönotto.
Mittari	Valmistelun vaiheittainen eteneminen ja seuranta
Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Osallistutaan 1.1.2023 toimintansa aloittavan Keski-Suomen hyvinvointialueen valmisteluun.
Mittari	Valmistelun vaiheittaisen etenemisen seuranta

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2023 - 2024

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Osallistuminen Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluiden kehittämiseen	Asukkaiden peruspalvelujen kehittäminen

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Jämsä			
Sosiaalityö ja perhepalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	694	694	

Lastensuojelu: Huostaan otettujen lasten kokonaismäärä (määrä)	44	42	54
Jälkihuollossa olevat (määrä)	52	48	63
Toimeentulotukiruokakunnat (määrä)	387	550	550
Lastensuojelun asiakkaat	160	160	175
Sosiaalihuollon asiakkaat	202	190	260
Avohuollon perhetyön piirissä olevat	23	30	30
Sosiaalihuoltolain piirissä olevat	54	72	72
Kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevat	209	245	245
Asumispalvelut, mielenterveysasiakkaat	48	55	52
Asumispalvelut, päihdeasiakkaat	10	10	11
Neuvola, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	8 158	6 700	7 600
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	4 567	5 500	5 500
Terapiakäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	1 718	1 700	1 800
Perheneuvola, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	800	850	900
Lastenpsykiatri, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	277	300	270
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, A-klinikkakäynnit (JT)	4 375	4 200	3 200
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, mielenterveyskeskuskäynnit (JT)	8 072	8 500	8 200
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, kuntoutuskeskuskäynnit (JT)	5 732	5 700	5 700
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, nuorisopsykiatrian poliklinikkakäynnit (JT)	2 504	2 500	2 500
Kuhmoinen			
Sosiaalityö ja perhepalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	322	393	
Huostaan otettujen lasten kokonaismäärä (määrä ≤5)	5	5	5
Jälkihuollossa olevat (määrä ≤5)	5	5	5
Toimeentulotukiruokakunnat (määrä)	32	50	45
Lastensuojelun asiakkaat (määrä ≤5)	5	5	5
Sosiaalihuollon asiakkaat	10	12	10
Avohuollon perhetyön piirissä olevat	0	0	0
Sosiaalihuoltolain piirissä olevat (määrä ≤5)	5	5	7
Kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevat	15	15	18
Asumispalvelut, mielenterveysasiakkaat (määrä ≤5)	5	5	5
Asumispalvelut, päihdeasiakkaat	0	0	0
Neuvola, asiakaskäynnit	247	300	250
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	186	300	300

Neuvola, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	33	100	200
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	14	40	20
Terapiakäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	73	40	80
Perheneuvola, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT, määrä ≤5)	5	30	20
Lastenpsykiatri, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	10	15	10
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, A-klinikkakäynnit (JT)	234	250	150
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, mielenterveyskeskuskäynnit (JT)	674	700	700
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, kuntoutuskeskuskäynnit (JT)	195	250	250
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, nuorisopsykiatrian poliklinikkakäynnit (JT)	136	150	120
Muut kunnat			
Neuvola, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	116	50	100
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	536	650	550
Terapiakäynnit (perhepalvelukeskus - JT, määrä ≤5)	5	10	10
Perheneuvola, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	14	15	15
Lastenpsykiatri, asiakaskäynnit (perhepalvelukeskus - JT)	5	5	5
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, A-klinikkakäynnit (JT)	70	90	80
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, mielenterveyskeskuskäynnit (JT)	150	200	170
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, kuntoutuskeskuskäynnit (JT)	22	30	30
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, nuorisopsykiatrian poliklinikkakäynnit (JT)	278	200	280
Sisältyy kuntakohtaisiin käynteihin			
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, perhekäynnit (JT)	0	0	20
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, huumeeseulat (JT)	401	400	420
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, mielenterveyskeskus, verkostokäynnit (JT)	51	50	50
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, mielenterveyskeskus, perhekäynnit (JT)	15	15	15
Mielenterveys- ja päihdepalvelut, kuntoutuskeskus, perhekäynnit (JT)	27	30	25

	TP 2020	TA+lta 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	3 451 908	3 331 640	3 429 620	0	0
Toimintakulut	-17 260 563	-17 172 960	-17 826 850	0	0
Toimintakate	-13 808 654	-13 841 320	-14 397 230	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0

Vammaispalvelut

Tulosalueen esimies: vammaispalvelupäällikkö Armi Lehtinen

Toiminnan kuvaus

Tulosalue järjestää ja tuottaa vammaispalvelut, joita ovat

- vammaisten henkilöiden perhetyö ja palveluohjaus
- henkilökohtaisen avun palvelut
- asunnon muutostyöt
- tarvittavat apuvälineet
- kehitysvammaisten avopalvelut
- vammaisten asumispalvelut
- vammaisten työ- ja päivätoiminta
- alle 65-vuotiaiden omaishoidon tuen palvelut
- vammaisten henkilöiden perhehoito
- sekä vammaispalvelu- että sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumisen tuen palvelut Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan yhteistoiminta-alueella

Toiminnan tavoitteena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisen henkilön yhteiskunnassa kohtaamia esteitä.

Tavoitteet vuodelle 2022

Vuosi 2022 tulee olemaan yhteistoiminta-alueen vammaispalvelujen kehittämisessä erityinen, koska Kuhmoinen tulee olemaan vuoden 2023 alusta osa Pirkanmaan hyvinvointialuetta. Jatkossa Kuhmoisissa otetaan siis käyttöön Pirkanmaan hyvinvointialueen toimintamalleja ja ohjeistuksia. Syksyn 2021 aikana sosiaali- ja terveystieteiden lautakuntaan tulee hyväksyttäväksi Kuhmoisten osalta mm. Pirkanmaan omaishoidon tuen yksikköön liittyminen. Pirkanmaalla toimii ns. Pirkanmaan omais- ja perhehoitoon sekä henkilökohtaisen avun keskus, johon myös Kuhmoisten vammaispalveluiden toiminnat tulee vähitellen viedä.

Jämsän vammaispalveluiden osalta osallistutaan jatkossakin Keski-Suomen kehittämiseen ja otetaan sen hyvinvointialueen toimintamalleja ja ohjeistuksia käyttöön.

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Kehitysvammaliiton tekemän palvelurakenteen selvityksen mukaiset kehittämistoimet ja uusien arviointimenetelmien ja toimintatapojen käyttöönotto.
Mittari	Asiakastyytyväisyyskyselyt
Asukkaiden peruspalvelut, Hyvä asuminen	

Tavoite	Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut toimivat alueella asiakastarvetta vastaavasti
Mittari	Asiakastyytyväisyyskyselyt
Mittari	Kuljetusohjauskeskuksen raportit
Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima	
Tavoite	Sähköisen palvelusetelin käyttöönoton laajentaminen asteittain vammaispalveluissa.
Mittari	Palveluseteli otettu käyttöön yhdessä uudessa toiminnossa (esim. palveluasuminen)
Mittari	Palvelusetelin valinneiden asiakkaiden määrä
Mittari	Palvelutuottajien määrä

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2023 - 2024

Vammaispalvelut osallistuvat tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –hankkeen vammaispalveluiden kehittämistyöhön, mikäli täydennyshaku saa valtionavustuksen.

Kehitysvammaliitto teki vuonna 2021 selvityksen Jämsän kaupungin vammaispalveluista. Selvityksen perusteella tehtiin toimintaan kehittämisehdotuksia, joita pyritään toteuttamaan myös vuoden 2022 toiminnassa tavoitteena yhä paremmat asiakaslähtöiset palvelut.

Myös vammaispalvelut ovat mukana SosKantaan liittymisessä ja YPH Effican kehittämisessä.

Linnamäentien ryhmäkodin toiminnan vakiinnuttaminen osaksi kaupungin omia sote-toimintoja.

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Jämsä			
Vammaispalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	590	588	
Omaishoidontuen saajia	28	30	32
Henkilökohtaisen avun saajat	119	116	130
Vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalveluasiakkaat	381	424	380
Sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalveluasiakkaat	37	42	30
Ostetut palveluasumispäivät/vuosi	7 082	6 570	5 200
Lukkoilan asuntojen asumispalvelupäivät	1 537	1 520	1 520
Lukkoilan asuntojen tukiasumispäivät	1 841	2 550	2 500
Lukkoilan asuntolan asumispalvelupäivät	4 848	5 300	5 250
Linnamäentie ryhmäkoti autettu asuminen			5 475
Kehitysvammaisten asumispalvelupäivät	20 216	21 330	16 744
Ostetut kehitysvammaisten laitoshoitopäivät	586	515	550
Perhehoidon asumispalvelupäivät	416	395	430
Työvalmennussäätiö Avitukselta ostetut kehitysvammalain mukaiset työ- ja päivätoimintapäivät	9 889	12 364	12 364
Kuhmoinen			

Vammaispalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	589	580	
Omaishoidontuen saajia	2	2	2
Henkilökohtaisen avun saajat	10	9	9
Vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalveluasiakkaat	40	42	40
Sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalveluasiakkaat	4	5	5
Kuhmoisten asuntolan asumispalvelupäivät	3 098	3 285	3 285
Kuhmoisten toimintakeskuksen käyttöpäivät	1 558	2 000	2 354
Kuhmoisten toimintakeskuksen käyttöpäivät - kehitysvammalain mukaiset			1 144
Kuhmoisten toimintakeskuksen käyttöpäivät - shl:n 27 d ja e mukaiset			210
Kuhmoisten toimintakeskuksen käyttöpäivät - kuntouttavat			388
Kuhmoisten toimintakeskuksen käyttöpäivät - työkokeilu			612
Ostetut kehitysvammaisten asumispalvelupäivät	1 454	1 460	1 460
Ostetut kehitysvammaisten laitoshoitopäivät			

	TP 2020	TA+lta 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	2 941 520	2 955 390	3 113 731	0	0
Toimintakulut	-14 581 147	-14 678 150	-15 186 160	0	0
Toimintakate	-11 639 626	-11 722 760	-12 072 429	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0

Vanhuspalvelut

Tulosalueen esimies: vanhuspalvelujohtaja Mai-Stiina Lampinen

Toiminnan kuvaus

Vanhuspalvelut järjestää vanhusten kotihoidon, vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja yhteisissä vanhuspalveluissa vanhusten palvelujen sosiaalityön ja palveluohjauksen, omaishoidon ohjauksen, palvelupäivä- ja päiväkeskustoiminnan sekä muistipoliklinikkatoiminnan Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan muodostamalla sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueella. Vanhuspalvelujen palvelujen tuotannosta Jämsän kaupungin alueella vastaa 1.9.2015 lukien Jämsän Terveys Oy. Kuhmoisten vanhuspalvelut tuottaa Jämsän kaupunki.

Vanhuspalvelujen toimintoja suunniteltaessa ja palveluja kehitettäessä lähtökohtana palvelusopimuksen ohella on ”Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista” (980/2012) annetussa laissa ja lain muutoksessa (voimaan 1.10.2020) sekä laatusuosituksessa ”Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020-2023” (STM ja Kuntaliitto 2020) esitetyt linjaukset. Edellä mainittujen asiakirjojen hengen mukaisesti palvelurakenteen lähtökohtana on kotiin annettavien palvelujen ensisijaisuus.

Tavoitteet vuodelle 2022

Vuosi 2022 tulee olemaan yhteistoiminta-alueen ikäihmisten palvelujen kehittämisessä erityinen, koska Kuhmoinen tulee olemaan vuoden 2023 alusta osa Pirkanmaan hyvinvointialuetta. Jatkossa Kuhmoisissa otetaan siis käyttöön Pirkanmaan hyvinvointialueen toimintamalleja ja ohjeistuksia. Syksyn 2021 aikana sosiaali- ja terveyslautakuntaan tulee hyväksyttäväksi Kuhmoisten osalta mm. Pirkanmaan omaishoidon tuen yksikköön liittyminen ja myös sitoutuminen ikääntyneiden puhelinneuvontapalvelun käyttöönottoon. Myös Videovisiti -palvelu tulee ottaa käyttöön ikääntyneiden palveluissa. Kuhmoisissa kehitetään Pirkanmaan asiakasohjausmallia yhteistyössä Pirkanmaan toimijoiden kanssa. Kuhmoisten kotihoidon ja palveluasumisen henkilöstö on merkittävässä roolissa muutoksessa.

Jämsässä puolestaan aletaan kehittämään ikääntyneiden palveluiden viranomaistoimintaa, kun Jämsän Terveystieteiden asiakasohjaajat, joita on kolme, siirtyvät kaupungin puolelle. Jämsän tulee myös osallistua jatkossa omalta osaltaan Keski-Suomen hyvinvointialueen ikääntyneiden palveluiden ja viranomaistoimintojen kehittämiseen.

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Palvelusopimuksen valvonta- ja ohjauskäynnit ovat toteutuneet palvelusopimuksen mukaisesti.
Mittari	Valvonta- ja ohjauskäynnit tehty 4 kertaa vuodessa.
Tavoite	SosKanta -tietojärjestelmäpalvelujen vaiheittainen käyttöönotto.
Mittari	Vanhuspalvelut ovat siirtyneet SosKantaan soveltuvin osin.
Tavoite	Valmistautuminen sote-uudistukseen.
Mittari	Osallistuminen sote-uudistuksen työryhmiin ja hankkeisiin.
Tavoite	Kuhmoisissa on Pirkanmaan ikääntyneiden asiakasohjausmalli käytössä.
Mittari	Ikäneuvo -puhelin on käytössä
Tavoite	Onnistuminen vanhuspalveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa
Mittari	Oman palvelutuotannon valvonta ja ohjaus tehty vähintään kerran vuodessa

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2023 - 2024

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Osallistuminen Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluiden kehittämiseen.	Asukkaiden peruspalvelut.

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Jämsä			
Vanhuspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	1 149	1 138	
Omaishoidon tuen saajat (JT)	159	170	170
Säännöllistä kotihoito saaneiden 75 täyttäneiden osuus %:a vastaavan ikäisestä väestöstä (JT)			

Kotihoidon välitön asiakastyöaika %:a kokonaistyöajasta (tavoite 50 %) (JT)	51	56	53
Sairaanhoitajien osuus hoitohenkilökunnan määrästä % (tavoite 30 %) (JT)	23	23	23
Vanhusten päivätoimintakäynnit/vuosi (JT)	1 391	2 500	2 000
Ympäri vuorokautinen hoito (JT)	162	162	163
Vanhusten ympärivuorokautisen asumispalvelun 75-täyttäneet asiakkaat %: vastaavan ikäisestä väestöstä			
Tehostettu palveluasuminen, Hallin palvelutalo, paikat (JT)	26	26	26
Tehostettu palveluasuminen, Länkipohjan palvelutalo, paikat (JT)	25	25	25
Tehostettu palveluasuminen, Lammenranta, paikat (JT)	20	20	20
Tehostettu palveluasuminen, Linnakartano, paikat (JT)	31	32	32
Tehostettu palveluasuminen, Seppolan palvelutalo, paikat (JT)	60	60	60
Tehostetun palveluasumisen paikat yhteensä (JT)	162	163	163
Ympäri vrk:n hoito tk:n akuuttiv:lla 2 - sairaansijat (JT)	26	26	26
Ympäri vrk:n hoito terveyskeskuksen akuuttiv:lla 2 - nettohoitopäivät (JT)	9 092	9 500	9 490
Ympäri vrk:n hoito terveyskeskuksen akuuttiv:lla 4, yleislääketiede - sairaansijat (JT)	25	25	20
Ympäri vrk:n hoito terveyskeskuksen akuuttiv:lla 4, yleislääketiede - nettohoitopäivät (JT)	6 602	8 700	7 300
Muistipoliklinikkakäynnit (JT)	719	900	800
Kuhmoinen			
Vanhuspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	1 781	1 688	
Omaishoidon tuen saajat	17	13	20
Tehostetun asumisen asiakkaita, oma toiminta ja ostopalvelut (asukkaita keskimäärin/kk)	30	30	30
Kotihoito, säännöllistä kotihoitoa saaneiden 75-täyttäneiden osuus %:a vastaavan ikäisestä väestöstä	14	12	13
Kotihoito, välitön asiakastyöaika %:a kokonaistyöajasta (tavoite 50 %)	50	50	50
Vanhusten päivätoiminta, käynnit/vuosi	31	160	160
Ympäri vuorokautinen hoito (sis. alle 75-vuotiaat)	29	29	29
Ostopalvelu, asiakkaita keskimäärin/kk (sis. alle 75-vuotiaat)	1	1	1
Vanhusten ympärivuorokautisen asumispalvelun 75-vuotta täyttäneet asiakkaat %:a vastaavan ikäisestä väestöstä	6,5	6,3	6,3
Tehostetun palveluasumisen hoitopaikat, Päijännekoti	21	21	21
Kuhmoisten tehostettu palveluasuminen (2015 alkaen)	8	8	8
Vuodeosasto 10 - sairaansijamäärä	25	22	20

Vuodeosasto 10 - hoitopäivät (netto)	6 760	8 030	7 300
Muistipoliklinikkakäynnit (JT)	42	50	48
Muut kunnat			
Muistipoliklinikkakäynnit (JT)	1		0

	TP 2020	TA+lta 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	10 383 942	10 611 920	10 560 556	0	0
Toimintakulut	-33 255 750	-33 310 710	-34 118 296	0	0
Toimintakate	-22 871 808	-22 698 790	-23 557 740	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0

Terveyspalvelut

Tulosalueen esimies: Sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten

Toiminnan kuvaus

Terveyspalvelut -tulosalue järjestää pääosin ostopalveluna perusterveydenhuollon lääkäreiden ja hoitajien avosairaanhoidon vastaanottopalvelut, työterveyshuollon palvelut, suun terveydenhuollon palvelut sekä kuntoutuspalvelut. Ympäri vuorokautiselle perusterveydenhuollon päivystykselle on saatu STM:n poikkeuslupa 31.12.2024 saakka. Ostopalvelut tuottaa yhteisyritys Jämsän Terveys Oy. Jokilaakson Terveys Oy:n kanssa aiemmin voimassa olleen sopimuksen sisältö on siirtynyt osaksi Jämsän Terveys Oy:n kanssa tehtyä sopimusta 1.1.2016 alkaen. Jokilaakson Terveys Oy toimii tällä hetkellä Jämsän Terveys Oy:n alihankkijana. Jämsän Terveys Oy:n kanssa tehty sopimus on aiempaa JLT-sopimusta merkittävästi laajempi sisältäen myös työterveydenhuoltopalvelut, suun terveydenhuollon, kuntoutuksen, tukipalvelut ja dialyysin. Jämsän kaupunki on palvelujen järjestäjä, mutta se omistaa myös 49 % Jämsän Terveys Oy:stä.

Laboratoriopalvelut ostetaan Fimlab Oy:ltä, lääkehuolto sekä osa kuvantamispalveluista Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin kuvantamis- ja apteekkiliikelaitokselta.

Sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen toisen kunnan, Kuhmoisten, palvelut tuotetaan osin Jämsän kaupungin omana toimintana, osin edellä mainittujen yritysten sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin toimesta. Kuhmoisten suun terveydenhuoltoon on saatu rekrytoitua sekä oma hammaslääkäri että hammashoitaja kesän 2021 aikana. Suuhygienistiä ei ole löytynyt edes ostopalvelujen kautta.

Sekä Jämsässä että Kuhmoisissa perusterveydenhuollon palvelutaso on ollut varsin hyvä ja palveluiden saatavuus toivotulla tasolla. Palveluiden saatavuuteen on vaikuttanut edelleen 2021 pandemiatilanne, kun sekä joukkorokotuksia että testauksia on jouduttu normaalitoiminnan ohella viemään eteenpäin. Myös jäljitystyötä on tehty edellä mainittujen toimintojen lisäksi. Kuhmoisten osalta palveluiden saatavuuteen vaikuttaa tilapäisesti lomakaudet, koska pienessä kahden lääkärin yksikössä henkilökunnan lomat vaikuttavat merkittävästi kiireettömien palveluiden tuotantoon. Sijaisrekrytoinnissa on kuitenkin onnistu hyvin ja varsinaisia hoitajajonoja ei ole päässyt kertymään.

Tulosalueeseen sisältyvät myös ympäristöterveydenhuollon palvelut, joita tuottaa yhteistoiminta-alueelle Keuruun johtama ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue.

Tavoitteet vuodelle 2022

Vuonna 2022 sote-keskuksen kehittäminen jatkuu sote-uudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Terveysasemien tiimimallia on kehitetty vuosina 2020 ja 2021 koronapandemian aikanakin ja vuonna 2022 aikana tiimien toimintamallit edelleen juurtuvat. Jämsän Terveys on mukana Pirkanmaan terveystieteiden kehittäjäverkostossa ja lääkäri-hoitaja -työpari valmistuvat TEKE-kehittäjäkurssilta keväällä 2022.

Sote-uudistuksen tavoitteiden mukaan palveluja tarjotaan monikanavaisesti: Pihlajalinna-terveyssovellus, etä vastaanotot, chat ja sähköinen terveystarkastus ovat rutiinisti käytössä. Erityisosaamista vaativat palvelut, kuten e-diabetesmalli laajenevat. Uusina palveluina on vuonna 2021 aloitettu univalmennus ja vuoden 2022 aikana tämän rinnalla alkaa matalan kynnyksen mielen huolipalvelu.

Myös kansallista Omaolo-palvelua ollaan ottamassa käyttöön perusterveydenhuollossa sekä Jämsässä että Kuhmoisissa. Vuonna 2021 käyttöön on otettu koronaoirearvio. Palvelua laajennetaan vähitellen yhteistyössä kaupungin ja yhtiön kanssa ottamalla käyttöön mm. terveystarkastuksia ja oirearvioita. Jämsän kaupunki on palkannut määräaikaisten työntekijän kehittämään Omaolo-palvelua.

Kuhmoisten perusterveydenhuoltoa kehitetään Pirkanmaan hyvinvointialueen terveydenhuollon palveluprosesseja huomioiden. Muun muassa asiakassegmentointi ja fysioterapeutin suoravastaanotto toiminta on tulossa osaksi terveysaseman arkea. Kuhmoisissa otetaan parhaillaan koekäyttöön Videovisit-palvelua helpottamaan potilastyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Toiminnan kehittäminen osaksi sujuvia asiakaspalvelu-prosesseja jatkuu myös vuonna 2022.

Jämsän Terveystieteissä asiakaspalautetta saadaan hyvin toimivan NPS-tekstiviestikyselyn muodossa ja tämän tuloksia käytetään palveluiden kehittämisessä asiakaslähtöisesti. Kuntalaisille saataneen Lifecare-potilastietojärjestelmään integroitu sähköinen ajanvaraus ainakin neuvolapalveluihin ja osin avovastaanotoille alkuvuonna 2022.

Koronapandemia terveydenhuollon toiminnassa on jatkossakin huomioitava ja tämän vaikutukset ovat nähtävissä myös vuonna 2022. Koronarokotusten 3. tehosteet jatkuvat todennäköisesti vuonna 2022.

Jämsän päivystysyksikössä erityisesti koronapandemian aikana potilaiden hoito eristyksessä varotoimin on ollut nykyisissä tiloissa haasteellista. Tilaongelmaa pyritään ratkaisemaan pikaisesti ja samalla kehittämään ensiavun triage (kiireellisyysluokitus) – toimintaa ja hoitajavastaanottoa ensiavussa. Tavoitteena on edelleen laadukas ja turvallinen hoito sekä potilaiden hoito omassa päivystyksessä ja omassa sairaalassa aina kun se hoidon porrastus huomioiden on mahdollista.

Kotisairaalan kehittäminen valtakunnallisen suunnitelman mukaisesti kohti B-tason palliatiivista yksikköä jatkuu edelleen v. 2022.

Sote-menoja kasvattavat vuoden 2022 alkavat suolistosyöpien seulonnat.

Asukkaiden peruspalvelut, Kilpailukyky ja elinvoima, Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointi ja sujuva arki	
Tavoite	Kansallisen digipalvelun Omaolon toimintojen laajentaminen
Mittari	On otettu käyttöön terveystarkastustoiminto
Mittari	On otettu käyttöön vähintään kaksi uutta oirearviota
Mittari	On otettu käyttöön vähintään yksi hyvinvointivalmennus

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2023 - 2024

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Hyvinvointialueuudistukseen valmistautuminen yhteistyössä Jämsän Terveiden kanssa	Hyvä ja vaikuttava palvelutuotanto tukee koko kaupungin menestystä sekä sen kilpailukykyä ja vetovoimaa
Jokilaakson sairaalan integrointi osaksi tulevan hyvinvointialueen toimintoja.	Jämsän seudun kilpailukyvyn ja vetovoiman sekä edunvalvonnan turvaaminen.

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Käyntien jakautuminen lääkäri/hoitaja tp 2020 - 51/49, ta 2021 - 47/53, ta 2022 - 47/53			
Jämsä			
Terveyspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	590	576	
Terveysaseman vaihtaneet Jämsästä	35		
Terveysaseman vaihtaneet Jämsään	37		
Ilmoitus tilapäisestä vaihdosta (työ, vapaa-aika ym.) Jämsästä	0		
Ilmoitus tilapäisestä vaihdosta (työ, vapaa-aika ym.) Jämsään	107		
Lääkärit, vastaanottokäynnit	14 215	14 000	14 500
Hoitohenkilökunta, vastaanottokäynnit	13 736	15 500	16 000
Päivystys: jämsäläisten käynnit ea:ssa	7 512	8 000	7 800
Päivystys: jämsäläisten hoitajakäynnit ea:ssa	1 233	1 600	1 700
Kuhmoinen			
Terveyspalvelut, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)			
Hoitohenkilökunta, vastaanottokäynnit	3 277	3 200	4 000
Lääkärit, vastaanottokäynnit	3 103	3 300	3 400
Terveyspalveluiden kuntoutus	487	700	700
Terveysaseman vaihtaneet Kuhmoisista	8		
Terveysaseman vaihtaneet Kuhmoisiin	12		
Ilmoitus tilapäisestä vaihdosta (työ, vapaa-aika ym.) Kuhmoisista			
Ilmoitus tilapäisestä vaihdosta (työ, vapaa-aika ym.) Kuhmoisiin	1		
Käyntien jakautuminen lääkäri/hoitaja tp 2020 - 49/51, ta 2021 - 51/49, ta 2022 - 46/54			
Päivystys: kuhmoislaisten käynnit ea:ssa	509	580	500
Päivystys: kuhmoislaisten hoitajakäynnit ea:ssa	49	45	60
Kuntoutus (kaikki käynnit, JT)			

Käynnit (sis. käynnit ja kotikäynnit)	5 890	6 600	6 500
Ryhmäkäynnit	2 157	3 500	4 000
Apuvälinelainaus-/palautuskäynnit	5 700	5 500	5 700
Kaikki kuntoutuskäynnit yhteensä	13 747	15 600	16 200
Muut kunnat			
Muiden kuntalaisten lääkärikäynnit ea:ssa	1 218	1 250	1 400
Muiden kuntalaisten hoitajakäynnit ea:ssa	147	150	200
Suun terveydenhuolto			
EA-käyntien osuus käynneistä %, yht.	13		11
Oikomishoidossa olevien osuus 0-17 v:sta koko yhteistoiminta-alueella %	17	17	17
12-vuotiaiden D- ja DMF -indeksin seuranta	1	1	1
Suun terveydenhuolto, Jämsä			
Asiakaskäynnit	24 587	23 500	22 500
Asiakkaat	8 179	9 150	9 200
Peittävyys-% alle 18-vuotiaat		85	84
Peittävyys-% yli 18-vuotiaat		36	36
Käyntien jakautuminen % - hammaslääkäri	70	70	70
Käyntien jakautuminen % - suuhygienisti	30	30	30
Suun terveydenhuolto, Kuhmoinen			
Asiakaskäynnit	1 860	2 100	1 500
Asiakkaat	681	850	850
Peittävyys-% alle 18-vuotiaat		73	73
Peittävyys-% yli 18-vuotiaat		35	35
Käyntien jakautuminen % - hammaslääkäri	86	90	90
Käyntien jakautuminen % - suuhygienisti	14	10	10
Työterveyshuolto (JT)			
Yritykset	274	270	260
Käynnit terveydenhoitaja (sh+terv hoito)	2 662	3 000	1 800
Käynnit lääkäri (sh + terv hoito)	1 505	2 400	200
Käynnit työtervestarkastukset (lääk + työterv h)	2 446	3 000	2 000
Käynnit sairaanhoito (lääk + työterv hoit KL II)	1 401	2 400	800
Käynnit, psykologi	230	300	300
Käynnit, fysioterapeutti	498	1 000	350
Työpaikkakontaktit, alkava 1/2 h	2 237	1 500	200
Puhelinkonsultaatiot		2 500	2 000

	TP 2020	TA+lta 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	5 030 641	5 341 070	5 315 475	0	0
Toimintakulut	-16 805 343	-16 802 410	-17 152 868	0	0
Toimintakate	-11 774 702	-11 461 340	-11 837 393	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-28 940	-27 910	-27 910	0	0

Erikoissairaanhoito

Tulosalueen esimies: sosiaali- ja terveysjohtaja Sari Hellsten

Toiminnan kuvaus

Tällä hetkellä Jämsä-Kuhmoinen -yhteistoiminta-alue kuuluu Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin. Näillä näkymin hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa Jämsän kaupungin erikoissairaanhoito siirtyy Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Tällä hetkellä erikoissairaanhoidon palveluiden tuotannosta vastaa Jämsän Terveys Oy, joka tuottaa palvelut yhteistyössä mm. Jokilaakson Terveys Oy:n kanssa. Paikallisesti tuotettavien erikoislääkäripalveluiden määrä on lisääntynyt joka vuosi. Leikkaustoiminnan säilyttäminen Jokilaakson sairaalassa mahdollisimman laajamittaisena on yksi tärkeimmistä tavoitteista. Vaativat erikoissairaanhoidon palvelut hankitaan Pirkanmaan ja vähäisemmässä määrin myös Keski-Suomen sairaanhoitopiiriltä.

Tulosalueeseen sisältyy myös Jämsän kaupungin dialyysiyksikkö, joka jatkaa toimintaansa entisen käytännön mukaisesti Jämsän Terveys Oy:n tuottamana, mutta toimii samalla Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ns. satelliittiyksikkönä.

Erikoissairaanhoidon kulut kuuluvat Jämsän osalta Jämsän Terveydelle. Kuhmoisten osalta kustannukset ovat vaikeasti ennakoitavissa, koska yksittäiset potilastapaukset vaikuttavat pienessä kunnassa erikoissairaanhoidon menoihin suuresti. Laajalla paikallisella palveluntuotannolla ja hyvällä perusterveydenhuollon resurssilla on pystytty vaikuttamaan erikoissairaanhoidon kustannuksiin.

Tavoitteet vuodelle 2022

Erikoissairaanhoidon osalta Jämsässä panostetaan tulevanakin vuonna paikallisen osaamisen kehittämiseen ja mahdollisimman paljon palveluiden tuottamiseen paikallisesti. Vuonna 2022 alkavat suolistosyövän seulonnat ja tämä tulee lisäämään suolistotähystysten tarvetta. Tähän on jo varauduttu investoimalla skopialaitteistoon ja Jokilaakson sairaalaan on saatu jopa kaksi gastroenterologian erikoislääkäriä.

Osastojen toiminnassa osaavan hoitohenkilöstön saatavuus on haaste, valtakunnallinen hoitajapula tulee väistämättä näkymään myös Jämsässä ja toimintoja joudutaan järjestelemään tämän mukaisesti, jotta taataan potilaille edelleen nopea ja sujuva hoitoonpääsy.

Vuonna 2022 aikana käynnistyvät neuvottelut uuden hyvinvointialueen kanssa ja jämsäläisten potilaiden erityistason erikoissairaanhoidon järjestäminen jatkossa tulee myös ratkaistavaksi. Tiivis yhteistyö mm. PSHP:n palliatiivisessa kotisairaalaverkostossa ja dialyysin asema PSHP:n satelliittiyksikkönä sekä potilaiden olemassa olevat hoitosuhteet Taysissa jatkuvat ennallaan vuonna 2022. Hyvinvointialueen, Jämsän kaupungin ja Jämsän Terveiden (ml Jokilaakson sairaala) yhteistyö korostuu tulevaisuuden suunnittelussa.

Kuhmoisten osalta pyritään asiakkaita hoitamaan edelleen mahdollisimman nopeasti ja lähellä, eli alueellista Jokilaakson sairaalaa ja sen palveluita käytetään paljon myös tulevana vuonna.

Asukkaiden peruspalvelut	
Tavoite	Alueen erikoissairaanhoidon kehittäminen osana hyvinvointialueen prosesseja hallintoylilääkärin toimesta.
Mittari	Erikoissairaanhoidon rooli selkiytyy osana hyvinvointialue-toimintoja

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2023 - 2024

Kehittämiskohde	Selvitys, miten tukee strategiaa
Hyvinvointialueuudistukseen valmistautuminen, julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon roolin vahvistaminen	Kilpailukyky ja vetovoima sekä asukkaiden peruspalvelut
Jokilaakson sairaalan integrointi kiinteäksi osaksi tulevan hyvinvointialueen toimintoja	Kilpailukyky ja vetovoima sekä asukkaiden peruspalvelut

Tunnusluvut	TP2020	TA2021	TA2022
Erikoissairaanhoido (JT)			
Kirurgian osasto, sairaansijat	22	22	22
Kirurgian osasto, hoitopäivät	3 986	4 150	3 934
Päiväkirurgia, hoitopaikat			
Päiväkirurgia, hoitopäivät	870	840	880
Naistentaudit, sairaansijat			
Naistentaudit, hoitopäivät	202	210	220
Erikoissairaanhoido, dialyysi (JT)			
Dialyysi, käynnit, Jämsä	1 283	1 192	1 200
Dialyysi, käynnit, Kuhmoinen	174	200	80
Dialyysi, käynnit, muut kunnat	44	40	20
Erikoissairaanhoido, poliklinikat (JT)			
Fysiatrian poliklinikka, ensikäynnit	207	220	220
Fysiatrian poliklinikka, uusintakäynnit	170	200	200
Fysiatrian poliklinikka, muut käynnit	4	0	0
Fysiatrian poliklinikka, yhteensä	381	420	420
Iho- ja sukupuolitautilien poliklinikka, ensikäynnit	321	320	290
Iho- ja sukupuolitautilien poliklinikka, uusintakäynnit	287	280	280
Iho- ja sukupuolitautilien poliklinikka, muut käynnit	3	5	20
Iho- ja sukupuolitautilien poliklinikka, yhteensä	611	605	590
Kliininen fysiologia, ensikäynnit	507	650	690
Kliininen fysiologia, uusintakäynnit	73	88	220

Kliininen fysiologia, muut käynnit	280	210	160
Kliininen fysiologia, yhteensä	860	948	1 070
Keuhkosairauksien poliklinikka, ensikäynnit	210	280	290
Keuhkosairauksien poliklinikka, uusintakäynnit	194	260	230
Keuhkosairauksien poliklinikka, muut käynnit	804	1 150	1 200
Keuhkosairauksien poliklinikka, yhteensä	1 208	1 690	1 720
Korva- , nenä- ja kurkkutautien poliklinikka, ensikäynnit	330	330	350
Korva- , nenä- ja kurkkutautien poliklinikka, uusintakäynnit	81	95	80
Korva- , nenä- ja kurkkutautien poliklinikka, muut käynnit	48	104	70
Korva- , nenä- ja kurkkutautien poliklinikka, yhteensä	462	529	500
Lastentautien poliklinikka, ensikäynnit	45	95	70
Lastentautien poliklinikka, uusintakäynnit	140	195	140
Lastentautien poliklinikka, muut käynnit	173	225	170
Lastentautien poliklinikka, yhteensä	358	515	380
Naistentautien poliklinikka, ensikäynnit	357	375	380
Naistentautien poliklinikka, uusintakäynnit	178	170	180
Naistentautien poliklinikka, muut käynnit	8	10	10
Naistentautien poliklinikka, yhteensä	543	555	570
Neurologian poliklinikka, ensikäynnit	140	185	180
Neurologian poliklinikka, uusintakäynnit	328	420	370
Neurologian poliklinikka, muut käynnit	71	135	120
Neurologian poliklinikka, yhteensä	539	740	670
Kirurgian poliklinikka, ensikäynnit	1 215	1 470	1 350
Kirurgian poliklinikka, uusintakäynnit	1 433	1 510	1 480
Kirurgian poliklinikka, muut käynnit	1 181	1 610	1 500
Kirurgian poliklinikka, yhteensä	3 829	4 590	4 330
Reumatautien poliklinikka, ensikäynnit	110	145	135
Reumatautien poliklinikka, uusintakäynnit	282	320	260
Reumatautien poliklinikka, muut käynnit	7	0	20
Reumatautien poliklinikka, yhteensä	399	465	415
Sisätautien poliklinikka, ensikäynnit	940	1 100	980
Sisätautien poliklinikka, uusintakäynnit	577	980	750
Sisätautien poliklinikka, muut käynnit	292	720	700
Sisätautien poliklinikka, yhteensä	1 809	2 740	2 430
Sydäntautien poliklinikka, ensikäynnit	492	460	520
Sydäntautien poliklinikka, uusintakäynnit	543	410	550

Sydäntautien poliklinikka, muut käynnit	25	55	50
Sydäntautien poliklinikka, yhteensä	1 060	925	1 120
Syöpätautien poliklinikka, ensikäynnit	23	34	30
Syöpätautien poliklinikka, uusintakäynnit	99	90	95
Syöpätautien poliklinikka, muut käynnit	58	140	140
Syöpätautien poliklinikka, yhteensä	180	264	265
Urologian poliklinikka, ensikäynnit	244	280	280
Urologian poliklinikka, uusintakäynnit	407	420	410
Urologian poliklinikka, muut käynnit	127	15	140
Urologian poliklinikka, yhteensä	778	715	830
Jämsä			
Erikoissairaanhoidon, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	1 223	1 236	
Kuhmoinen			
Erikoissairaanhoidon, tulosalueen kustannukset yhteensä (€/asukas)	1 393	1 564	

	TP 2020	TA+lta 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	8 234 557	6 414 300	6 421 120	0	0
Toimintakulut	-32 584 240	-31 075 770	-31 776 880	0	0
Toimintakate	-24 349 683	-24 661 470	-25 355 760	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1 034	0	0	0	0

